

OBALOVÁ REVOLÚCIA sa začala

Obalová revolúcia sa začala 12. augusta 2026.

PPWR sa pripravovalo dlho. Mnohé otázky ešte stále nemajú jednoznačné odpovede, no jedno je isté: európske nariadenie o obaloch a odpade z obalov sa od 12. augusta 2026 začalo všeobecne uplatňovať vo všetkých členských štátoch Európskej únie.

Mnohé firmy sa dostávajú pod tlak. OZV NATUR-PACK má viac ako 9 000 klientov, a tak sme reakciu trhu pocítili okamžite. Presne 12. augusta, krátko po odoslaní špeciálneho vydania NATUR-PACK NEWS venovaného téme PPWR, sa začali ozývať klienti, organizátori konferencií, televízie, známi aj neznámi. Téma PPWR zrazu prestala byť vzdialenou legislatívou novinkou. Stala sa realitou – a tí, ktorí sa na ňu nepripravili, majú teraz čo robiť.

Ciele nariadenia sú jasné: znižovať množstvo obalov a odpadu z obalov, zvyšovať bezpečnosť a recyklovateľnosť obalov a podporovať ich opakované

použitie. Ide o mimoriadne ambicióznú legislatívu. Jednotlivé povinnosti sa budú zavádzať postupne, pričom najdôležitejšie míľniky nás čakajú v rokoch 2030, 2035 a 2040.

Tím OZV NATUR-PACK sa zo všetkých síl snaží pomáhať našim klientom zorientovať sa v nových pravidlách. Máme za sebou množstvo konzultácií a pracovných stretnutí obchodného a environmentálneho oddelenia, mimoriadne úspešný webinár, odborné články aj rozhovory. A musíme pokračovať. Ďalšie termíny sa totiž približujú rýchlejšie, než by sa mohlo zdať. Pri vývoji obalov a ich uvádzaní na trh nie sú dva či štyri roky vôbec dlhým obdobím.

Či chceme, alebo nie, PPWR predstavuje nový základ európskych pravidiel pre obaly. Firmy by ho preto mali vnímať ako úplne nový zákon o obaloch. Označenie „obalová revolúcia“ je plne namieste.

Tri dôležité povinnosti pre firmy, ktoré sa uplatňujú už dnes

1. Bezpečnejšie zloženie obalov

Pre obaly prichádzajúce do styku s potravinami začali platiť prísne limity pre PFAS – takzvané večné chemikálie. Potravinové obaly, ktoré tieto limity prekračujú, sa už nesmú uvádzať na trh Európskej únie. Naďalej platí aj súhrnný limit pre obsah olova, kadmia, ortuti a šesťmocného chrómu. Pri výrobe obalov sa zároveň musí minimalizovať prítomnosť a koncentrácia látok vzbudzujúcich obavy.

2. Dokumentácia, zhoda a dohľadateľnosť

Výrobca obalu musí posúdiť jeho zhodu s požiadavkami PPWR, vypracovať

technickú dokumentáciu a EÚ vyhlásenie o zhode. Dokumenty sa uchovávajú päť rokov pri jednorazových obaloch a desať rokov pri opakovane použiteľných obaloch. Obal alebo jeho sprievodná dokumentácia musia zároveň umožniť identifikovať obal a jeho výrobcu. Príslušné povinnosti majú aj dovozcovia a distribútori.

3. Koniec voľných „zelených“ tvrdení o obaloch

Environmentálne tvrdenia o vlastnostiach obalu musia byť presné, preukázateľné v technickej dokumentácii a musí byť jasné, či sa vzťahujú na celý obal, alebo iba na jeho konkrétnu časť. Za environmentálnu výhodu zároveň nemožno vydávať iba splnenie minimálnych požiadaviek, ktoré PPWR ukladá všetkým obalom.

Čo PPWR znamená pre polygrafický priemysel?

PPWR sa významne dotkne aj výrobcov obalov, tlačiarň, výrobcov etikiet a ďalších dodávateľov polygrafických riešení. Potlač, tlačové farby, laky, lepidlá, povrchové úpravy či laminácie totiž môžu ovplyvniť chemickú bezpečnosť aj výslednú recyklovateľnosť obalu. Polygrafické firmy preto budú musieť už pri návrhu a výrobe dôslednejšie pracovať s materiálovým zložením, poskytovať klientom potrebné údaje a vedieť preukázať vlastnosti použitých materiálov. Dôležitejšia bude spolupráca medzi dizajnérom, tlačiarňou, výrobcom obalu, baliarom a firmou, ktorá zabalený výrobok uvádza na trh.

Ak tlačiareň sama vystupuje ako výrobca obalu, vzťahujú sa na ňu aj povinnosti týkajúce sa posúdenia zhody, technickej dokumentácie a EÚ vyhlásenia o zhode. Ak je iba dodávateľom potlače alebo iného komponentu, stáva sa dôležitou súčasťou informačného reťazca a výrobcovi obalu musí poskytnúť podklady potrebné na preukázanie zhody.

Od roku 2028 pribudnú požiadavky na harmonizované označovanie obalov a od roku 2030 bude ešte dôležitejšie navrhovať potlač a zušľachtene tak, aby nenarúšali recykláciu. PPWR preto pre polygrafický priemysel neznamena iba nové povinnosti. Predstavuje aj príležitosť ponúkať klientom bezpečnejšie, lepšie recyklovateľné a legislatívne pripravené obalové riešenia.

Tri veľké zmeny, ktoré prídu neskôr

1. Od roku 2028 – jednotné označovanie obalov

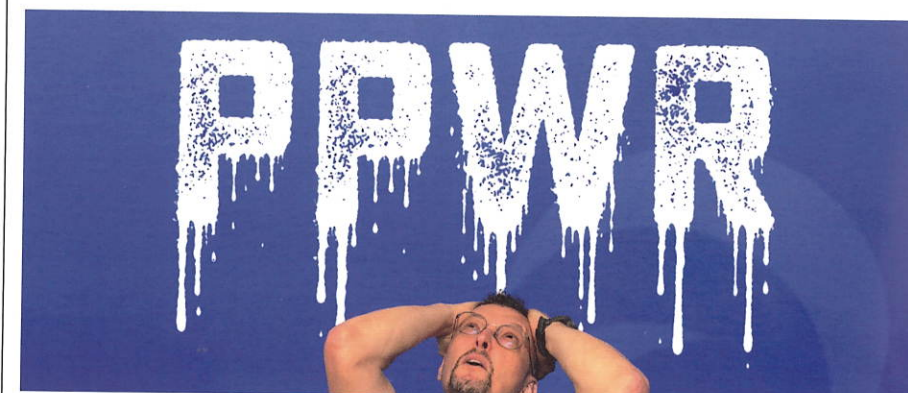
V celej Európskej únii sa začne postupne uplatňovať harmonizovaný systém označovania materiálového zloženia obalov a nádob na odpad. Spotrebiteľ by tak mal jednoduchšie rozpoznať, kam konkrétny obal patrí. Presný začiatok uplatňovania jednotlivých označení však bude závisieť aj od prijatia vykonávacích pravidiel Európskej komisie.

Čo PPWR prinesie verejnosti?

1. Bezpečnejšie obaly na potraviny

Obmedzenie PFAS sa týka najmä obalov odolných proti masnote a vode – napríklad obalov na jedlo so sebou, papierov na pečenie, obalov rýchleho občerstvenia, vreciek na pukance pripravované v mikrovlnnej rúre či škatúl na pizzu.

2. Zrozumiteľnejšie triedenie odpadu

2. Od roku 2030 – zásadná zmena dizajnu a používania obalov

Obaly budú musieť byť navrhnuté tak, aby boli recyklovateľné. Plastové obaly budú musieť obsahovať stanovený minimálny podiel recyklovaného materiálu. Začnú sa uplatňovať aj limity na prázdny priestor v niektorých druhoch balení, obmedzenia vybraných jednorazových plastových obalov a ciele opakovaného použitia. Jednoducho povedané: menej „balenia vzduchu“, menej zbytočných obalov a väčší tlak na ich opakované použitie a recykláciu.

3. Od roku 2035 – teoretická recyklovateľnosť už nebude stačiť

Obal nebude môcť byť recyklovateľný iba na papieri alebo v laboratórnych podmienkach. Bude musieť byť recyklovateľný vo veľkom rozsahu. V praxi to znamená, že pre daný typ obalu musí reálne fungovať dostatočne rozšírený systém zberu, triedenia a recyklácie. Väčšina zásadných povinností sa začne uplatňovať od roku 2030. Upozornila na to aj Európska komisia vo svojom oznámení z 11. augusta 2026.

Jednotné označovanie obalov a nádob na odpad má postupne odstrániť rozdielne symboly a znížiť neistotu spotrebiteľov pri rozhodovaní, do ktorého kontajnera obal patrí.

3. Menej zbytočných obalov

Verejnosť by mala postupne vidieť menej nadmerného balenia, menej prázdneho priestoru v zásielkach, viac recyklovateľných obalov a viac možností opakovaného použitia či dopĺňania výrobkov.

Obalová revolúcia sa teda nezačne až v roku 2030. Začala sa už teraz. Jej najviditeľnejšie výsledky však budeme sledovať postupne – na pultoch obchodov, v internetových zásielkach, v hoteloch aj pri triedení odpadu v našich domácnostiach.

V prípade, že potrebujete o PPWR vedieť viac, využite poradenské služby OZV NATUR-PACK: Dopyt napíšte na email: ppwr@naturpack.sk

Marek Brinzík
NATUR-PACK, a.s.

Alexandra Grgulová, environmentálna špecialistka v spoločnosti NATUR-PACK, a.s. v televíznej diskusii k problematike PPWR